DISPUTATIO JURIS GENTIUM PUBLICI,

De

OFFICIO & JURE MEDIATORUM PACIS,

Quam

Auſpiciis Divini Numinis

PRÆSIDE

DN. HENRICO COCCEJO,

JCTO LONGE CELEBERRIMO,
SERENISS. AC POTENTISS. REGIS BORUSSIÆ CONSILIARIO, EIDEMQ; AB AULÆ REGIÆ CONSILIIS, FACULT. JURID. ORDINARIO, & PROFESS. PRIMARIO,
h. t. UNIVERSITATIS RECTORE MAGNIFICO;

ANTEA

SUMMI CONSILII STATUS ELECTORALIS PALATINI ET COLLEGII REVISORII ASSESSORE, IN ALMA HEIDELBERGENSI DECRETAL. PANDECT. ET JURIS GENT. PROF. PUBL. ORDIN. MERITISSIMO,

Doctore & Promotore Studiorum omni obſervantiæ cultu proſequendo;

Publice defendendam

ſuſcipiet

Ad Diem IV. Februar. Ann. MDCCII.

FRIDERICUS DE STEPHANI,

Eques Marchicus.

Francofurti ad Viadrum, *Literis* Chriſtophori Zeitleri.

B R NEAPOLIS

Digitized by Google

SERENISSIMO ac POTENTISSIMO
PRINCIPI REGIO AC DOMINO,
DN. FRIDERICO WILHELMO,
MARCHIONI BRANDENBURGICO
S. R. I. ELECTORATUS,
MAGDEBURGI, CLIVIÆ, JULIÆ, MONTIUM; STETINI, POMERANORUM, CASSUBIORUM, VANDALORUM, ITEM IN SILESIA CROSNÆ
DUCATUUM,
BURGGRAV: NOR:
PRINCIP: HALBERSTADII, MINDÆ & CAMINI;
COMIT: HOHENZOLLERÆ, MARCÆ
ET RAVENSBERGI,
DYNAST: IN RAVENSTEIN, LAUENBURG
ET BUTOW
HÆREDI,
&c. &c. &c.

Domino ſuo Clementiſſimo.

Hanc Juris diſputationem ſeque ipſum
Humillima ſubjectione
offert
FRIDERICUS de STEPHANI.

Digitized by Google

Sereniſsime ac Potentiſsime

PRINCEPS REGIE,

DOMINE CLEMENTISSIME.

INgens ſanè fortunæ bene-
ficium eſt, Principem naſc
feliciter: majus verò, Eun
dem animum ac mentem
à natura accepiſſe virtutis, pietatis, ju
ſtique tenacem. Illud eſt ſummus ille in
terris Natalium Principalium ſplen
dor, hoc Divinæ mentis cœlumque ſpi
rantis animi opus. Illud fortunæ, hoc
noſtrum eſt: Alterum majoribus ac ge
neri, alterum nobis debemus. Utrum
que Majeſtatem Principum terris pro
pe eximit &

Terr

Terrarum Dominos evehit ad Deos.
Aſt alterum id eſt, quo populorum, gentiumque & univerſorum ſalus ac tranquillitas continetur. Tibi, SERENISSIME PRINCEPS REGIÆ, non ſine inſigni Divini Numinis beneficio utrumque, haut parcè ſed copioſisſimè, magnaq; divinæ benignitatis exuberantiâ contigit. Equidem, ut taceam illas totius corporis tui gratias, illam frontis tuæ Serenitatem, illam indolis ac animi magnitudinem, cæterasq; virtutes, quibus inter Principes, ut Sol inter Stellas, & fulges & emines: non poſſum non venerari ſingularem illam animi tui in literas propenſionem & ſummam in Glorioſisſimi Auguſti Parentis Tui

Mini-

Miniſtros eorumq; liberos, clementiam, quæ inprimis ſecurum me reddidit impulitq́; ut ceu primam homagii mei teſſeram, Sereniſſimo Nomini tuo hanc diſputationem conſecrarem. Nihil eſt doni, Principum optime, quod jam tibi offerre audeo. Juſta eſt reſtitutio ejus, quod Tuum, Tibiq́;, ut ſunt Studia mea omnia, ſacrum eſt. Nec præterit hæc diſſertatiuncula Sereniſſimæ Domus Brandenburgicæ gloriam, quam ut aliis rebus fortiter & præclarè geſtis, ita & crebris Mediatoris officiis aciſq́; ſtudiis nacta eſt. Quo magis confidere poſſum SERENISSIME PRINCEPS REGIÆ, Te non eſſe aſpernaturum tenuiſſimum hoc opuſculum literarium

Digitized by Google

Serenitati TUÆ REGIÆ dedicatum, ſed ſerena fronte accepturum hoc qualecunq; ſtudiorum meorum ſpecimen, & ſolitâ Tuâ clementiâ gratiâq; me dignaturum, qui nemini cuiquam alii Subdito fide, obſervantiâ, animiq; ſubjectione unquam ceſſurus ſum, vitam quoq; & ſanguinem pro Tua Tuorumque ſalute ac incolumitate profundere paratus, ſemperque perſeveraturus,

Sereniſſime ac Potentiſſime

PRINCEPS REGIE,

DOMINE CLEMENTISSIME,

Serenitatis Tuæ Regiæ

Humillima devotione
Subjectiſſimus ſervus

FRIDERICUS DE STEPHANI.

Digitized by Google

SUMMARIA.

1. Pax feliciſſimus humanæ ſocietatis ſtatus, bellum omnium malorum lerna eſt.
2. Hæc duo tempora uti effectus ita causâ differunt, teſte Cæſare.
3. Naturæ & ſocietati humanæ nihil magis convenit, quam lites & bella componere.
4. Romani inprimis laudantur à ſtudio bella componendi.
5. Hodierni quoque Europæ populi Chriſtiani ab eodem ſtudio commendantur.
6. Definitio Mediatoris tum Generalis tum ſpecialis. Hic intelligitur, qui inter Principes intercedit.
7. Is invitis partibus ingerere ſe non poteſt.
8. Nec cogi ad arbitrium, ſed à ſemel quoque recepto iterum recedere poteſt.
9. Arbiter vel cauſam jure decidit, & eſt inſtar Judicis: vel tranſigit amicabili compoſitione, & huic ſimilis eſt Mediator.
10. Mediator eſſe nequit, niſi à partium ſtudio remotus & inter eas medius.
11. In tractatu Pacis Neom. ob hanc cauſam mutatus eſt Mediator.
12. Mediatio impropria eſt, quando per miniſtros pax componitur. Et quid, ſi unius partis Miniſter utrique præbetur.
13. Pax quoque ſine Mediatore poteſt convaleſcere.
14. Latiori ſenſu tamen Mediatores dici quoque poſſunt Principum Miniſtri, qui pacis componendæ cauſâ conveniunt.
15. Quinque recenſentur Mediatorum genera, ſed primum propriè huc tantum pertinet.
16. Quinam Mediatores Pacis eſſe poſſint? An etiam fœminæ?
17. Clerici?
18. An & Privati?
19. Exempla privatorum.
20. Rarius Privati fiunt Arbitri, non quod non liceat, ſed quia non expedit.
21. An ſi fiunt, conſenſus Principis de Jure requiratur.
22. De Mediatoribus quæritur (1.) quæ jura habeant, & ad quæ teneantur.
23. Prioris generis ſunt, quòd ſint (1.) inviolabiles:
24. Et magis quoque quàm nudi legati.
25. (2.) Quòd omnes cæteros legatos ordine antecedant.
26. Hoc verò non neceſſitate juris, ſed ſola humanitate ipſis concedi.
27. Alterius generis jura ſunt, ad quæ Mediatores teneantur ex medii Neceſſitate.
28. Proceſſus Mediationis tribus partibus conſiſtit.
29. PRIMAM conſtituunt Præliminaria.
30. Primam hic quæſtionem eſſe de loco conventus.
31. Locus medius eſſe debebat, ſed e-

)()(ligê

Digitized by Google

ligi magis ſolet locus alterutrius Partis, & cur?

32. *Quibus legibus caveri ſoleat, ut locus iſte alteri parti ſuſpectus eſſe deſinat.*

33. Altera *quæſtio eſt de mandatis & literis ſalvi conductus.*

34. *Ex quibus maxima ſæpe oritur lis ac mora tractandi.*

35. *Litem hanc Mediatores componunt, & quibus rationibus?*

36. *Utramque quæſtionem extra locum tractatuum definiri ſolere.*

37. Tertia *eſt de termino ſeu tempore congresſus, de quo tamen ſæpe in ipſo congresſu convenitur.*

38. *Alia adhuc præliminaria in ipſo loco congresſus expediuntur, uti de Curialibus.*

39. *Vel de rebus futuri conventus, & modo tractandi.*

40. *Leges conventus Neomagenſis.*

41. *Mediatorum cura extenditur ad omnia quæ in tractatu incidunt.*

42. *ALTERA proceſſus Mediationis pars eſt ipſa cauſæ tractatio.*

43. *Quæ aliquando ſcripto, aliquando promiſcuè fieri ſolet, & quid interſit: & de Idiomate.*

44. *Naturalis tractandi cauſam ſeries. Exempla tractatus Osnabrugenſis.*

45. *Utilitas ejus.*

46. *In omni Pace duo capita ſunt diſtinguenda:* Gravaminum & Amneſtiæ.

47. *Per Gravamina intelliguntur querela, quæ bello cauſam dederunt.*

48. *Amneſtia eſt pactum de damnis durante bello invicem illatis: Eſtque duplex vel ad reparandum vel ad remittendum damna.*

49. *Mediatoribus non ſolum cauſæ Principalis ſed & omnium eorum, quæ ad pacem procurandam pertinent, incumbit adminiſtratio.*

50. *ULTIMA Proceſſus Mediationis pars eſt pacis concluſio.*

51. *An ſubſcriptio Mediatorum neceſſaria?*

52. *An præmia posſint accipere?*

53. *An ſpecie Mediationis ſuæ cauſæ proſpicere posſint?*

54. *An interpretatio rei dubiæ in pace iis competat? Neg.*

55. *Ad Obj. reſpondetur.*

56. *An ad Guarantiam teneantur?*

57. *Utrum, ſi plures ſint, irritum reddi poteſt quod ab uno geſtum?*

58. *Onera Mediationis utrum ad Mediatores pertineant?*

59. *De modis quibus officium eorum finitur Scil.*

60. *(1.) Pœnitentiâ tam partium quàm Arbitri. Alia quæſtio eſt an decorum ſit.*

61. *(2.) Morte Mediatoris.*

62. *Succesſor ejus non ſuccedit in mediationem niſi ex nova voluntate.*

63. *(3.) Variis factis Mediatoris vel Partium.*

64. *(4.) Mutato Mediatoris vel Partium Statu; Cujus articuli prolixior tractatio jam ſuſpenditur.*

DISPU-

DISPUTATIO
DE
OFFICIO & JURE MEDIATORUM PACIS.

§. I.

Omnium felicitatum cumulum atque complexum dicimus, cùm pacem; & omnium malorum lernam, cum bellum. De illa veriſſime jactatur:

- - *Pax optima rerum.*

De hoc:

Nulla ſalus bello. - -

Geminum hoc tempus eſt, alterum rerum omnium copiâ ac ubertate lætum ac florens, alterum omnium calamitatum inundatione funeſtum. Pace valet ac viget ſtatus humanæ ſocietatis. Bellum vulnus, ulcus & morbus ſtatûs eſt, quo, quaſi lue, fluit tandemque contabeſcit, niſi pace iterum coëat ac convaleſcat.

§. II. Neq; hæc tempora communium utilitatum magis, quam jurium rationibus ab invicem ſeparantur. Uti enim Juſtitia Pacis & Alumna eſt, eademq; Parens: ita injuria, belli. Cum pace enim illa deſinit, cum bello hæc naſcitur. Quod non eò dictum volumus, quaſi non & bella legitima legibus regantur; ſed quòd hæc ipſa bellorum lex ſit, non coërceri legum finibus. Intellexit hoc, ſi quisquam alius, Cæſar, cùm

transmiſso cum exercitu Rubicone, ut provinciæ ſuæ, ita & pacis limite,

Hic, ait, *hic pacem temerataq; jura relinquo,*
Te, fortuna, ſequor,

apud Lucan. l. 1. Senſerat enim expertusq; deinde eſt, inpoſterum non jam præſcriptis legum, ſed ambiguis fortunæ cladiumq; eventibus, cauſam diſceptatum deciſumq;, neq; Judicis, ſed fortunæ arbitrio terminatum iri; deniq; non judicium ſed aleam ſe ſubire.

§. III. Quemadmodum itaq; homines & utilitatum ſuarum ſtudio, & officii ſenſu in pacem duci debent, & cum ſocietatis, cum juris, cum naturæ rationibus pugnat, bella æterna ac perpetua, litesq; immortales eſſe: ita iis nihil æquè congruum, nihil magis è re humani generis eſt, quam eſſe in bello Pacis pararios, & hos equidem apud utramq; æquè partem inviolabiles, ac pro ſumma ſuſceptæ in ſe provinciæ ſanctimonia ſacroſanctos, quorum induſtriâ, fide, autoritate, gratiâ, quin & minis armorumq; oſtentatione, pax animiq; coaleſcant.

§. IV. Floruere hac componendorum inter gentes, reges, ac populos bellorum laude inprimis Romani, qui bellis ad limites Imperii Euphratem præſertim, Rhenum, ac Iſtrum geſtis, indeque hoſtibus pulſis, diu ac multis ſeculis, potentiâ ſuâ armorumq; metu, magnam & præcipuam orbis terrarum partem pace continuerunt: ut non immeritò Cerialis, Dux Romanus, in ſua ad milites oratione apud Tac. *Lib 4. Hiſt. c. 74.* ita auguratus fuerit: *Pulſis, (quod Dii prohibeant,) Romanis, quid aliud quam bella omnium inter ſe gentium exiſtens? Octingentorum annorum fortunâ diſciplinaq; compages hæc coaluit, quæ convelli ſine exitio convellentium non poteſt.*

Digitized by Google

poteſt. Quod augurium eventus, ſeneſcente tum Imperii potentia ac virtute, firmavit. Ita Græci, cùm, victo Philippo, pax iis & libertas reſtituta eſſet à populo Romano, exultabundi lætantur: *Eſſe aliquam in terris Gentem, quæ ſuis impenſis, ſuo labore ac periculo bella gerat pro libertate aliorum &c. ne quod toto orbe terrarum injuſtum Imperium ſit, & ubiq; jus, fas, lex potentisſima ſit. Liv. l. 33. c. 19.*

§. V. Digni hodieq; eadem laude ſunt Chriſtiani Europæ Reges, Principes ac populi, qui bello inter vicinos orto vel imminente, ad ſuum æque decus & pietatem, quàm ad communem utilitatem pertinere exiſtimant, ei componendo officia ſua Mediatorum nomine offerre ac interponere. Quo Zelo, qua contentione, fide, ac dexteritate nuper hoc in vicinia noſtra factum fuerit, electis ad hoc negotium Viris primariis, longo rerum uſu ſubactis, ac ingenii, facundiæ, doctrinæ, nominis deniq; ſui & famæ celebritate longe eminentisſimis, recens adhuc memoria eſt. Ut adeò haud abs re videatur de Mediatorum officio pro diſputationis exercitio pauca diſſerere.

§. VI. Vix verò opus erit deſcriptionem Mediatorum præmittere, cùm vocis hujus haud obſcura uſu & proprietate ſit ſignificatio. In genere nimirum Mediator eſt, qui ortis inter alios litibus componendis receptus eſt. Hic verò ſpecialiter is intelligitur, qui bellis inter Principes vel populos tranſigendis, ex utriusq; partis placito intercedit: Proxeneta, inquam, vel pararius Pacis, qui & Arbiter ſeu Arbitrator Pacis rectè dicitur;

§. VII. Dicimus autem Mediatores receptos, quia partes ad tranſigendum vi cogi non poſſunt, ſed mu-

 tuo

tuo demum conſenſu ultro tranſigunt ac Mediatorum ſeu Arbitrum recipiunt. *rubr. ff. & C. de recept. Arbitr. l. 5. pr. C. eod. tit.* Quod inprimis in Mediatoribus bello componendo electis obtinet, ubi partes aliorum imperio non ſubjectæ, compelli ad tranſactionem à nemine posſunt.

§. VIII. Sed & Mediator ſeu Arbiter ipſe libera voluntate fit & conſenſu conſtituitur. *l. 3. §. 1. ff. eod. tit.* Quin, etſi receperit ſemel officium, poterit tamen re integra deſiſtere, invitis quoq; partibus. Nec impedit, quod Arbiter, qui ſemel recepit arbitrium, à Prætore cogi posſit cauſam cognoſcere & ſententiam dicere. *d. l. 3. §. 1.* Id enim ſpeciali Prætoris edicto contra rationem juris communis cautum fuit: cùm Arbiter conſtituatur per mandatum, quo ipſi cauſæ arbitrium committitur atq; ab ipſo recipitur; mandati autem ea eſt conditio, ut mandatarius re integrâ ei renunciare, atque à ſuſcepto negotio deſiſtere posſit: *l. 22. §. fin. ff. Mand. §. 11. Inſt. eod.* quod & naturæ rationibus optimè congruere demonſtravit Dn. Præſes *Promotor Studiorum meorum colendisſimus in prælection. ad Grot. de Jur. Belli ac Pacis l. 2. c. 12.* Singularis ergò ſaltem litium finiendarum favor, atq; adeò juris merè voluntarii eſt, quòd Prætor voluerit, ut Arbitri, qui cauſam decidendam ſemel receperunt, teneantur eam perſequi, nec defugere vices ſemel ſuſceptas posſint: quod huc, ubi de cauſis Principum agitur, quæ ſolo Gentium Jure reguntur, non pertinet.

§. IX. Porrò Arbitrorum duo genera eſſe notisſimum eſt. Alii enim cauſæ decidendæ, qui inſtar judicum ſunt, *l. 1. ff. eod. tit.* alii amicabili viâ ei conciliandæ & tranſigendæ conſtituuntur, *l. 13. §. 2. ff. eod. tit.* ac vulgò

vulgò Arbitratores, Schieds-Männer/dici ſolent. vid. Dn. Præſes *in Hypomn. Inſt. §. 3. tit. de Action.* & hi jure quoq; civili non coguntur, ſed liberè recedere iterum à negotio poſſunt. *l. 15. pr. ff. loc. cond. l. fin. C. de Contrah. empt. §. 1. Inſt. de Empt. vend.* Atq; his ſimiles ſunt Mediatores noſtri, de quibus nunc agimus, & quibus proinde tantò magis liberum eſt abſtinere negotio, etſi ſemel ſuſcepto.

§. X. Requiritur autem in Mediatore, ut medius ſit inter utramque partem, atq; adeò à ſtudio partium remotus. Cùm enim qui unius partis ſtudium ſequitur & ipſe pars ſit, ratio non patitur, ut idem partis & Arbitri vices gerat, & pariter ſibi ſoli, quod partis eſt, & cauſæ utriusque æquè quod arbitri eſt, faveat ſtudeatque atque ita confundantur, quæ jungi non posſunt, pars & Judex ſeu Arbiter: Illa etenim jus ſuum esſe jam aſſerit, hic adhuc cognoſcit ac deliberat: illa jam ſecundum ſe judicat, hic judicium adhuc ſuſpendit: illi jam deciſum eſt, huic adhuc decidendum; quorum omnium manifeſta pugna eſt. Neque haſtenus aliud eſt in Judice ac arbitro ſeu Mediatore, quin major propè contentio, cauſæ partem esſe, & inter partes medium adeoque à cauſa ejusque partibus & ſtudiis alienum.

§. XI. Non potuit igitur in tractatibus Pacis Neomagenſis, ubi Sereniſſimus Rex Sueciæ Mediatoris officio inter Gallos & Imperium hujusque confœderatos initio fungebatur, deinde autem ad Gallorum cauſam ſe adjungebat, retinere has vices, ſed depoſuit illico officium, deſiitque esſe Mediator, cùm fœdere fieret hoſtium ſocius & eorum cauſam ſequi ac tueri neceſſe esſet: & ex utriusque partis voto Sereniſſimus

Magnæ Britanniæ Rex Arbiter ſucceſſit. Idem accidit in tractatibus Pacis Osnabrugenſis, ubi Rex Daniæ initio partes Mediatoris ſuſcepit, ſed deinde lite cum Suecis ortâ omiſit. *Priol. de Reb. Gall. lib. 10. princ.*

§. XII. Verum tamen eſt, nec diſſimulari poteſt, fieri ſæpe, ut utraq; pars Amicorum ſuorum aliquem vel aliquos paci conciliandæ deputet. Et cut minus amicos, quàm proprios miniſtros, qui magis Principi ſuo ſacramenti religione devincti, ejusque cauſæ addicti ſunt. Cæterum hæc proprie mediatio non eſt, cum pax non aliorum, ceu Mediatorum, ſed ipſarum partium facto, (qui, quod per miniſtros amicosque agunt, ipſi agere intelliguntur) inita fuerit. Uti & fieri poteſt, ut pars in alterius partis amico vel cive ejusque fide ac integritate ita conquieſcat, ut eum Mediatorem admittat. Sed is hâc fiduciâ contractâ recipitur, ut renunciet judicio Principis ſui, atque ab eo animum abſtrahat, & ſic ferè medius ſit.

§. XIII. Non tamen ſemper adeò neceſſarii ſunt Mediatores, ut ſine iis coaleſcere pax non poſſit. Et olim rarior & inſolentior fuit Mediatorum opera, & Pax Madritia ac Creſpienſis anno 1544. nullo mediatore concluſæ fuere: & Pax Pyrenæa per Mediatores fruſtra tentata, tandem 1659. absque eorum interventu coiit. *Priol. d. l.* & in ipſo ejus ingreſſu memoratur, *Sans autre intervention que de leur paternelle affection & deſir du bien &c.*

§. XIV. Equidem Mediatores latiore ſenſu, & nimirum ita quoq; accipi poſſunt, ut ipſarum partium legati ac miniſtri hoc nomine veniant, quatenus & illi ſunt medii inter Principem ſuum & hoſtem. Verùm jam diximus ſupra §. 12. mediatores eos propriè non

eſſe

Digitized by Google

eſſe, nec medios dici alio ſenſu poſſe, quàm quia ſunt inſtrumenta ac miniſteria Principis ſui, non quia medii inter partes, cum ſint partis miniſtri. Alia igitur quæſtio eſt, an pax fiat facto ipſorum Principum litigantium, quale eſt, ſive per ſe ſive per ſuos miniſtros ac legatos pacem faciant; alia, an facto aliorum pacatorum, qui animos partium cauſamque conciliant.

§. XV. Varia igitur patet eſſe Mediatorum ſeu Arbitrorum Pacis genera ac modos: uti (1.) Cum alii Principes pacati officia ſua interponunt, qui maximè proprius & frequentior modus eſt. (2.) Cum utriusq; partis amici coëunt, aut rogati aut oblati tollendis disſidiis: uti in Pace Cameracenſi Ann. 1529. inter Carolum V. & Franciſcum I. facta, illius Amita hujus mater interceſſerunt. (3.) Cùm ejus, qui unius partis eſt, fides & æquitas ab utroque in arbitrium probatur. Verùm id ob ſimulationum fraudes & proditionis occaſiones anceps atque intutum & periculi plenum videtur. Hac ſpecie enim Jugurtha ejusque Gener, Bocchus & Sylla invicem ludere voluisſe ac inſidias ſtruxisſe videntur in bello Jugurthino: cùm Bocchus per Syllam res ſuas, Sylla per Bocchum cauſam Jugurthæ cum Romanis componere præ ſe ferrent; Bocchus verò Punica fide & Jugurtham & Syllam ſpe pacis attinuiſſe, multumque cum animo ſuo volviſſe, Jugurtham Romanis an illi Syllam traderet, & metu quidem pro Romanis, ſtudio contra eos fuisſe viſus eſt. *Saluſt. de Bell. Jug. c. 108.* (4.) Cùm pactis vel fœdere cavetur, cui arbitrium, ſi lites exſurgerent, committendum ſit: uti fœdere Suevico, tres arbitri in cauſis fœderis conſtituti. Dn. Strauch. *Diſſ. Jur. Publ. 10. §. 3.* Conf. *Cruſ. Annal. Suev. part. 3. lib. 9. c. 1.* Sleid. *d. Regim. eccleſ. & ſec. l. 4.*

l. 4. in fin. Fœdere Belgico *art. 27.* potiſſimas arbitrii partes Reginæ Angliæ An. 1585. permiſſas ait Meteran. *Hiſt. Belg. l. 13. ad ann. 1585.* Quanquam hæc exempla ad id magis genus arbitrorum pertineant, qui inſtar judicum cauſam decidunt. Et tales arbitrii fuêre olim Auſtregæ conventionales gewillkührte Austräge. vid. Diſp. ſub Dn. Præſ. habita *de Not. & exec. Auſtreg.* (5.) Cum per miniſtros & legatos tranſigitur, quæ abuſivè mediatio dicitur.

§. XVI. Quinam autem poſſint eſſe Mediatores haud difficilis deciſio eſt. In re enim arbitrii quivis facilè admittitur qui partibus probatur. Unde & fœminæ poſſunt eſſe Mediatrices, ut olim Cariolani mater & uxor inter ipſum & Romanos. Liv. *l. 2. c. 40.* Et ann. 1529. in tractatibus *Pacis Cameracenſis*, inter Carolum V. & Franciſcum I. illlius Amita & hujus Mater *vid. tabb. de Pacis.* Uti & anno 1559. in tractatu *de Château en Cambreſis*, Chriſtiana, Lotharingiæ Dux, mediatrix fuit inter Henricum II. Galliæ, & Philippum II. Hiſpaniæ Reges, *vid. Tabb. Pacis in Princ. Meteran. Hiſt. Belg. l. 1. ad Ann. 1559.* quin & inter præſentem Galliæ, & Carolum II. Angliæ Reges mediatrice Portsmuthiâ res tractatas fuiſſe, eoque nomine eam ultro citroque ſæpe commeaſſe, noſtrâ memoria apparuit.

§. XVII. Nec dubium quin & Clerici poſſint, cùm & impenſe ipſos deceat conciliatio Pacis & animorum. Ita induciis belli Belgici maturandis & promovendis officia idonea præſtitit Joannis Ney, Generalis Franciſcanorum. *Dominic. Baud. d. Induc. belli Belg. l. 1. & paſſ.* Et induciæ Nicenſes anno 1538. mediatore Pontifice, ut plures aliæ, ſunt depactæ.

§. XVIII. Neque requiritur ut Mediatores ſummi Prin-

Principes & liberi populi ſint: ſed & ſubditos, & qui in alterius poteſtate ſunt, conciliandæ Paci eligi à partibus poſſe non dubitamus. Neq; enim ad Mediatoris rationes neceſſario pertinet, ut repugnantes coërcere poſſit, cujus eſt argumentis, monitis, officiis, perſvaſionibus &c. magis quam armis agere; cùm partes bella gerentium cum ſumma poteſtate ſint, qui alium Judicem non agnoſcunt, nec ad transactionem adigi poſſunt. Et quanquam Mediator, ſi jus armorum habeat ejus, qui ſententiæ ipſius reſiſtit, compellendi cauſa, vim & arma inferre poſſit, non tamen id jure Mediatoris facit, ſed Jure ſummi Principis, qui, tam etſi Mediator non ſit, cauſam alterius Principis ſequi, eumq; armis & opibꝰ ſuis tueri poteſt. Verum hoc ipſo fit hoſtis, novique nobis cum eo belli cauſa erit.

§. XIX. Ita in ſacris quoque mulier privata fuit pararia pacis, inter Joabum & civitatem ſuam. *2. Sam. XX. v. 16. & ſeqq.* Et in prædicto exemplo Caroli V. & Franciſci I. illius Amita & hujus Mater intervenêre, quæ tamen jus belli & armorum non habuerunt, ſed Regibus ſubjectæ fuerunt. *ſupr. §. 16.*

§. XX. Equidem certum eſt rarius id fieri, non quòd non liceat, ſed quia non expedit. Privati etenim neq; ea videtur autoritas, ut exacerbatis invicem Regum animis iram & arma excutiat, neque ea dignitas eſt, ut Regibus ſatis decorum videatur ejus arbitrium, neq; eæ opes, ut oneri ſuſtinendo ſint pares: cum è contrario Princeps, qui par eſt potentiâ partibus, autoritate, gratiâ, opibus, metu &c. pervincere faciliùs poſſit.

§. XXI. Quod ſi tamen admittatur privatus & qui ſub alterius poteſtate eſt, quæritur, an ſine conſen-

ſu Principis ſui arbitrium vel offerre vel ſuſcipere poſſit. Equidem ſuâ naturâ in arbitrio privatorum eſt, judicium ſuum inter conſentientes interponere, conciliare lites odia, animos tentare concordiam, pacem, transactionem, quæ omnia juris & arbitrii privati, & laudanda magis ſunt quam objurganda. Unde valebit omninò talis transactio, & obligabuntur invicem partes: verùm non tutum hoc eſt Arbitro, & facile ille hoc facto incidere poteſt in Principis ſui odium & animadverſionem, quippe qui indignari & fortè cauſari poſſet, aliter transactum eſſe ac ſuâ intereſt, ſpretum ſe hoc arbitrio, ſibiq; prælatum miniſtrum vel civem, & contra fidem miniſtri & officium boni civis videri, res tantas Principis ſui ingratiis moliri, ac quaſi furtim ſuſcipere.

§. XXII. Jura verò Mediatorum in genere ad duo capita referri poſſunt. Vel enim ad eorum dignitatem & facultatem ſpectant, ſcil. jura ipſorum præcipua & Prærogativæ &c. Vel II. ad officii neceſſitatem, ſcil. ad quæ ipſi officii intuitu tenentur.

§. XXIII. Prioris generis jura ſunt I. quod Mediatores eorumq; ſubdelegati omnia ac ſingula legatorum jura ac privilegia habeant. Unde & ipſi. & qui ab iis mittuntur, ſunt ſancti ac inviolabiles, & hi Principis ſui perſonam charactere referunt.

§. XXIV. Quin potiori jure Mediatores quam Legati utuntur. Hi enim ſolo juris Gentium privilegio inter hoſtes tuti ſunt; Mediatores præterea interpoſita utrinq; fide & conſenſu utriusq; partis, ſaltem tacito. Uti enim, cum in colloquium hoſtes conſentiunt, hoc ipſo eundi & redeundi ſecuritatem incollumitatemque invicem pacti intelliguntur: ita multò magis, ſi Mediato-

iatorem tranſigendi causâ, communi conſenſu ad-
iittunt. Non poteſt enim, qui in colloquium ſaltem,
edum in mediationis negotium conſenſit, etiam in
conſenſiſſe intelligi, ſine quo illa explicari neque-
it. *l. 6. ff. d. alim. leg. arg. l. 2. ff. de Jurisd. §. 2. Inſt. Qui ex quib. cauſ. man. §. 1. Inſt. qui teſt. fac. pr. Inſtit. d.* *'er. Inſt. &c.* Et adeò, qui colloquii idem tacitè etiam
curitatis fidem, ſine qua ad colloquium mediationem-
e perveniri non poteſt, dedit, ut planè, ſi in itinere vio-
tus ſit, fides violata & perfidiæ reus intelligatur. vid.
rot. *d. J. B. & Pac. lib. 3. cap. 15. §. 2. & loca ibi adducta.*
ruſtra verò hæſitat Grotius in facto Labieni, qui Co-
iium Regem Atrebatum, Gallos in Cæſarem ſollici-
intem, ſimulatione colloquii per Voluſenum occidere
oluit, viſumq; fuit, id ſine ulla perfidiâ fieri potuiſſe.
eſ. d. Bell. Gall. lib. 8. (qui Hirtio tribuitur) c. 23. Non
ubium enim, quin perfidia hoc ſcelere commiſſa
ierit. Unde Comius poſtea nulli Romano ampliùs
deni habere ſtatuit, *Hirt. d. c. 23.* & tandem, cùm autor
oluſenus iterum eum inſequeretur, teſtatus ſuos, *ne ulnera ſua perfidiâ interpoſitâ, paterentur multa*, citato e-
uo, haſtâ femur ejus trajecit, perfidiamque ultus, &
oc facto tamen à Romanis receptus eſt. *Hirt d. lib. 8. c. 5.*
Quemadmodum & Caroli Delphini qui colloquii ſpecie
ohannem Burgundum interficiendum curavit, facinus
erfidiæ crimine notatum fuit. Paul. Æmilius *d. Rebus rancic. lib. 10. in Vita Car. VI. ſeu Reg. 52.* & latiſſimè Se-
an. *Hiſt. Franc. ad annum 1419.* adeò ut nemo cædis ejus
utor videri voluerit; *P. Æmil. d. l.* ſed implacabili odio
einceps certatum & internecino propè bello diu pa-
entatum defuncti manibus fuerit.

§. XXV. II. Mediatoribus illud quoque jus præci-

puum tribui ſolet, ut in cauſa & negotio mediationis primum illi inter omnium Principum, etiam eorum, qui aliàs ordine priores ac potiores ſunt, Legatos locum obtineant. Eâ enim prærogativâ Regis Angliæ, ceu pacis Noviomagenſis; & Regis Sueciæ, in noviſſimæ Pacis Riſvicenſis tractatibus, Mediatorum Legatos uſos fuiſſe novellis proditum eſt.

§. XXVI. Verùm quæritur, an juris neceſſitete, an ſola humanitate indulta fuerit Mediatorum Legatis hæc prærogativa. Et ſanè non apparet ulla ratio ſolida, quâ probari firmiter hæc ordinis immutatio poſſit. Neque enim ejusmodi Pacis conciliator imperium vel Jurisdictionem in partes conſequitur, aut iis ideò ſuperior videtur. Neque ſola inter partes litigantes ſuſcepta transactio vel partibus dignitatis gradum detrahit, vel alteri addit, vel quicquam in dignitatis loco, cum quo nihil commune habet concordiæ tentatio, mutat. Et ſanè Neomagi nec Legati Cæſarei, nec Marchio de la Fuente, Hiſpanus, tametſi hujus Collegæ jam antè ceſſerant loco, eo decedere Mediatori noluerunt. *Aut. Deſcr. Pac. Neom. ad ann. 1679. Febr. & ad ann. 1678. Jun.* Cæterum etſi firma ſatis ratio non appareat, ut jure certo Mediatores primum locum vindicare poſſint, attamen humanitatis videtur, eum ultro ipſis concedi, qui tantum operæ ac ſumptuum pro partium ſalute impendunt, atque devoratis tot moleſtiis, victisq; difficultatibus omnibus in id laborant, ut amiſſam pacem, ſummum inter homines beneficium, reducant atque inſtaurent.

§. XXVII. Sequitur alterum caput, quo, quid agendum ſit Mediatoribus, continetur: ſcilicet quicquid ad conciliandam pacem & concordiam molliendumque

ue animos ac odia facere poteſt. Cujus rei momentum mne præcipuè in autoritate, gratiâ, prudentia, fide, inuſtria, & contentione ſubdelegatorum poſitum eſt. uid autem aptius, quid ſecurius, quid efficacius ſit fiiendo bello inſtaurandæque paci, non Juris diſciplinæ, d prudentiæ magis Politicæ eſt; de quo egit *Lipſ. Polit. 5. c. 19. & 20. & lib. 6. cap. 7.* & non minus eruditè B. Dn. runnem. *Ordinarius quondam in hac Academia meritiſſimus & longè celeberrimus, in tractatu de Pac. Polit. Diſſ. 3. & iſſ. 6.*

§. XXVIII. Cœterum nos ea quæ juris ſunt, & d Jus Gentium pertinent, exequemur. Quod igitur gendum eſt mediatori, & proceſſus quaſi arbitrii & Meiationis, tribus partibus abſolvitur, quarum una comlectitur præliminaria tractatuum; altera tractatus ſos; & poſtrema concluſionem eorum & confectaria.

§. XXIX. Præliminaria, die præliminar- und Vorreitungs oder Eingangs Handlungen/ ſæpe otioſis voularum captationibꝰ & ſuperſtitioſis formularũ aucuiis aliisq́; contentionũ inſidiis mirum in modũ trahunır, ſæpe quoq́; turbantur, quin rumpuntur. Unde cum aximis tum difficultatibus colluctandũ eſt Mediatori.

§. XXX. Prima verò quæſtio eſt de loco conentùs. & quidem tali, qui utrique parti ſapiat. Qua re Ferdinandus III. Imperator ſuum in pacem ſtudim eſt teſtatus, literis ad Regem Daniæ Mediatorem d. 7. Nov. 1638. datis, quibus ejus optioni permiſit, Luecam an Hamburgum tractatui Pacis deſtinare maluet: quanquam neuter locus reliquis partibus deinde lacuerit.

§. XXXI. Locus quidem debebat eſſe medius & utrarum partium. Verùm, cùm illud quoq́; pluri-

mum difficultatis habeat, nec conſultum videatur partibus, permittere ſe loco, qui in aliena poteſtate eſt, in quo nec legem dicere, nec modum congreſſui aut proceſſui ſtatuere, nec aliàs quicquam diſponere poſſunt, ſed ubi privati & alterius arbitrii ſunt; eligi magis ſolet locus qui alterutrius partium eſt, & abolendæ ſuſpicioni certæ leges utriusque voluntate ſtatuuntur.

§. XXXII. Hinc igitur ne locus alteri partium ſit ſuſpectus, ſequentibus legibus efficitur. (1.) Cives & Senatus loci, quoadusq; congregatio pacis causâ ibi durat, medii &, ut vocant, neutrales habētur & declarantur, adeò ut, cùm confœderati Noviomagi locum proprium ſuis congreſſibus deligerent, negarent Galli, in urbe media, omnibusq; adeò communi, id ſalvâ Neutralitate licere. *Autor Deſcr. Pac. Nov. ad ann. 1676. menſ. Jan.* (2.) Solvitur vinculum, quo cives & Senatus Principi ſuo ſunt obſtricti. (3.) Si quæ præſidia oppido ab altera partium impoſita ſunt, medio tempore deducuntur &c. (4.) Senatui aut Magiſtratui civitatis proprio milite aut ſuis civibus urbem tueri, excubiasque agere committitur. (5.) Spondet ac jurat Magiſtratus oppidamus partium Legatis ſecuritatem ac præſidium cauſæ quæ agitur, perſonisq; ac Comitibus Legatorum eorumq; rebus ſe præſtiturum: Ac (6.) Legatorum deſideriis ſe promptè ſatisfacturum, ſic tamen, ut, ſi pars in re communi quid poſtulet, id reliquis ante communicetur. Sed & (7.) ſpondet Legatis reverentiam. (8.) Tractatibus finitis civitas in priſtinum ſtatum reſtituitur. Prout hæc ita ſpeciali transactione & communi conſenſu Hamburgi concluſa fuere *die 25. Dec. 1642. Brachel. Hiſt. 16. ad ann. 1642.*

§. XXXIII.

§. XXXIII. Altera, & longe impeditior quæſtio eſt, tum de mandatis, ſeu, ut vocant, plenipotentiis, Vollmachten/ quibus Mediatorum omniumq; partium egati ad cauſam agendam inprimis inſtruendi; tum le literis ſalvi conductùs, frey ſicher Geleidt/ quibus ad utò commeandum iidem Legati utrinq; muniuntur. *Brachel. d. loc.*

§. XXXIV. Ex his literis ingens ſæpe litium eges ſubnaſcitur, tum de verborum apicibus, tenore ormularũ, nominumq; honoribus, & ad ſuperſtitionem sq; contenditur, atq; inſidiæ inde vel metuuntur vel inguntur. Hæc funeſta diſceptandi de verbis mora n negotio Pacis Weſtphalicæ in octo annos tracta fuit, ervente interim bello atrocisſimo, ut quantus ad exitandum odia ac vaſtitatem ardor, tantus ad ſopienlum & pacandum veternus apparuerit, quemadmolum de eo graviter conquerebatur Rex Daniæ literis b Imp. datis *d. 3. Octobr. 1638.*

§. XXXV. Hic verò partes Mediatoris ſunt ita e interponere, ut vel alteri partium cauſæ iniquitaem, vel alteri rei inutilitatem dextre demonſtret, atq; deò vel ille injuſtitiæ convictus, vel hic de rei inaniate perſuaſus cedant, ille jure, hic pacis amore. Ita ùm in bello tricennali Rex Galliæ hoc ſolo prætextu xtraheret præliminarium tractatum, quod in literis ommeatus Cæſareis Ducis Sabaudiæ Mater non eset appellata Regentin und Vormünderin; & parum beſſet, quin ideo convellerentur tractatus, & prope leſperata res videretur, Rex Daniæ, ceu Mediator, lieris die 19. Novemb. & d. 24. Dec. 1641. ad Imp. datis, lemonſtrando vanitatem hujus poſtulationis & ex aderſo momentum negotii Pacis, ratione, gratiâ, precibus,

cibus, pervicit ut Cæſar cedere. Quod idem jam ante, ſcil. anno 1638. acciderat, cùm Regina Sueciæ unam atque alteram voculam in literis commeatus deſideraverat. Alia majoris momenti ſunt, ut cùm Rex Galliæ Lotharingum admittere, & literas commeatùs ei dari nollet, ſumma ope conniſi ſunt Mediatores, ut tandem id obtinuerit. *Furſten. de Suprem. cap. 2.*

§. XXXVI. Cœterum hæ duæ quæſtiones extra locum tractatuum agitari ſolent, & vel per literas explicari poſſunt, ut ferè in tractatibus Pacis Riſvicenſis factum fuit: vel, ſi pervicacior de iis ſit diſceptatio, per Legatos, alio interim in loco hanc ob rem coëuntes; uti in prædicti Belli tricennalis tractatibus illa Hamburgi potisſimum transacta ſunt.

§. XXXVII. Tertia quæſtio præliminarium eſt de termino ſeu tempore congresſus: quem tamen in anteceſſum conſtitui ſemper necesſarium non eſt. Nam in tractatibus Pacis Neomagenſis Rex Galliæ, non exſpectato aliunde termino, Legatos ſuos ad locum tractatuum miſit, quod & in tractatu Riſvicenſi factum eſt, quò cum & reliqui veniſſent, de termino ibi inter ipſos convenit. *Aut. deſcr. Pac. Neom. in princ.* Atque hæc omnia ut bona fide ſine fuco rata habeantur à Principalibus; ad curam Mediatorum ſpectat.

§. XXXVIII. Hoc quoque extra locum pacificationis per Mediatores ferè definitur. Enim verò deinde quoque poſteaquam Legati jam convenerunt in loco, adhuc tamen præparatorii actus, ſeu, ut vulgò, præliminaria ſunt, de quibus antè tranſigendum ipſis eſt quam cauſa ipſa diſceptari posſit. Uti ſi lis ſit, qualis ſæpe ingens eſt, de Curialibus, ut vocant. *vid. Furſten. de Suprem. c. 5. & paſſ.* In qua plurimi momenti eſt judici-

udicium Mediatorum, adeò ut iis Principum cauſam, n controverſia de charactere Legatorũ, Ordines fœderati Belgii commendarint. *Furſten. d. tract. c. 4.* Sic Mediatoribus quoq; Legati adventum ſuum inprimis lenunciant, & mandata ſua, die Vollmachten/ ſeu, ut vulgò, literas credentiales, iisdem offerunt, & hi deinde um reliquis cõmunicant: ut cautum Pac. Oliv. *art. 34. §. 6.*

§. XXXIX. Sed & alias leges ex conſilio Mediatorum inter præliminaria, de rebus futuri conventus & tractandorum modo confici fas eſt. Inprimis verò ibique jus convocandi legatos Mediatoribus competit, quâ viâ difficillimæ ſæpe lites ab iis compoſitæ ſunt.

§. XL. Sed & de tractatus facilitate, tranquillitate ac ſecuritate quaſi ſtatuta conſenſu Legatorum conlunt. Quomodo Noviomagi ex arbitrio Regis Angliæ, Mediatoris, ad promovendos Legatorum ingreſſus in urbem, ſtatuebatur, ne Legati cum olennium publicorum apparatu urbem intrarent: ieve adventum ſuum amplius quàm ſemel denunciarent: neve ſatellites ipſorum gladiis cincti n publico ambularent. Quin propter vicorum urbis lius anguſtias ſcripto comprehenſæ erant leges, uibus cavebatur, quid fieri deberet ſi plures rhedæ enſiles invicem occurrerent. Quanquam pleraque orum minùs obſervata deinde fuiſſe conqueritur Auor *Deſcript. Pac. Neom. ad ann. 1676.*

§. XLI. Quemadmodum igitur hæc à Sereniſſimo lediatore conſenſu Legatorum prudenter ſtatuta fure, ad publicam conventus quietem, ſecuritatem & oncordiam, atque ad cauſæ tranſigendæ facilitaem: ita generaliter ad officium Mediatorum pernet, pro virili in id incumbere, ut omnibus rebus, mnibusq; quæ ſuboriri poſſe videntur, moleſtiis atq; iſidiis, ante cauſæ diſputationem ita proſpiciatur, quo

Digitized by Google

ſine offenſione peragi illa feliciter poſſit. Atq; hæc hactenus de præliminaribus.

§. XLII. Sequitur jam *alterum* caput, *ipſius cauſæ* ſcilicet *tractatio*: cujus prima pars eſt propoſitio cujusque partis, quæ inſtar libelli eſt, quo quisque jura vel gravamina ſua exhibet Mediatori, à quo deinde ea invicem comunicantur, diciturq; die gegeneinander geſchehene Ausweckſelung. Atq; hæc vix aliter quàm ſcripto fieri poterit, ut quæq; pars poſtulatorum adverſarii exemplum Principi ſuo transmittere, & ipſe ea pernoſcere, atque ritè ſe ad reſpondendum inſtruere poſſit.

§. XLIII. Verùm de reliqua tractandi ratione quæſtio quandoque incidit, ſcripto cauſa agitanda ſit, obſervato libellorum ordine, an promiſcue, prout res inciderit. Neomagi prior modus Germanis placuit, alter Gallis. Ille prolixior, ſed accuratior atque ad cauſæ juſtitiam cognoſcendam tutior ac certior eſt; hic brevior, ſed confuſior, & ubi gratiâ, quam ubi jure certatur, aptior. Poſterior placuit in tractatu Neomagenſi & Riſvicenſi, ſed prior in tractatu Osnabrugenſi, ita tamen, ut quandoque, pro re nata, coram quoque deliberaverint. Uti & quandoque de lingua ſeu Idiomate lis incidit, & Noviomagi Legatus Regis Daniæ linguâ Danicâ noviter uti voluit, ſed admiſſus non fuit niſi cum ſolito linguæ Romanæ uſu.

§. XLIV. Naturalis autem agendi & tranſigendi negotia ſeries eſt, ut, quemadmodum in judiciis fit, propoſitione exhibita, alterius exceptiones, tunc illius replicatio, deinde hujus duplicatio, & ſic porrò, ſi neceſſe fuerit, ordine exhibeantur invicemque commutentur. Sic in tractatu pacis Weſtphalicæ, propoſitione ex parte Sueciæ & Galliæ in ipſo feſto Trinitatis anni 1645. exhibitâ, reſponſio deinde unâ cum propoſitione ex parte Cæſaris & Hiſpaniæ die 15. Septemb. d.

Anni;

Digitized by Google

Anni; tum à Suecis die 16. Octobr. ejusdem anni, & à Gallis die 5. Jan. 1646. Replica; denique ex parte Cæſaris Kal. Maj. Duplica exhibita fuit.

§. XLV. Quibus rebus efficitur, ut cùm Mediatores tum partes ipſæ momenta cauſæ cognoſcere, & illi autoritate juris animos permovere ac perpellere; hæ ei quod fas æqumque apparet, ultro manus dare poſſint, dabuntque tanto magis, quo majore ſunt animi magnitudine, quò generoſiore pietate. Neque enim quicquam eſt quod Principum animos magis movere debeat quàm ratio juſti: ut nihil eſt, quod æquè Principum potentiam firmat quàm juſtitia. Id enim omnes docet tum ratio, cùm non ſint Principes niſi juſtitiæ causâ; *l. 2. §. 13. ff. d. O. J.* Vid. *Orat. Cancellarii Galliæ apud Thuan. Hiſt. l. ad an. 150.* tum ſacræ paginæ autoritas: *Pſalm. 89. verſ. 15. Juſtitia fundatur ſolium Regis:* tum Gentium conſenſus; *Fortunam meliores ſequi.* Vid. *Orat. Philippi adverſus Lepidum apud Saluſt. in fragm. lib. 1. & Orat. Lepidi contra Syllam ibid. & Orat. Pontii apud Liv. lib. 9. c. 1.* tum Hebræorum Magiſtri; *A quo ſtat æqvum, ab eo DEUS. Joſeph. Antiq. lib. 15. Cap. 8.* Vid. *Orat. Herodis d. Cap. 8.*

§. XLVI. In omni verò Pace duo ſunt, de quibus tractatur. Alterum ipſa belli cauſa, ſcil. injuria illa, quam ſibi fieri queritur qui bellum movet. Alterum damna illa, quæ durante bello per armorum licentiam invicem data ſunt. Prius caput hodie dicitur *Gravaminum*, alterum *Amneſtiæ. Rec. Imper. 1641. §. 12. Receſ. Exec. §. 2. & paſſ. inſertus R. I. 1654* Pac. *Osnab. art. 16. § 13. & Monaſt. §. 105.* Vid. *Diſp. de Amneſt. hic habita ſub Præſidio Illuſtr. Dn. Præſ. Doctoris mei æternum devenerandi.*

§. XLVII. Gravaminum verbo intelliguntur injuriarum querelæ, quæ cauſam bello dederunt: eſtque hæc cauſa principalis, cui inprimis componendæ Mediatores operam impendunt. *Inſtr. Pac. Osnab. art. 5. &*

 ſeqq.

ſeqq. Aq; ita cum bello tricennali cauſam præcipuè dediſſent gravamina circa religionem, conſcientiarum libertatem, & bona eccleſiaſtica, latisſimè illa utrinque excuſſa atq; deciſa ſunt.

§. XLVIII. Amneſtia eſt pactum, quo obligatio injuriarum ac damnorum, quæ bello data ſunt, aboletur, & eorum quaſi memoria extinguitur. Hæc fit, vel reparatione damnorum, uti in pace Osnabr. *art. 1.* & Monaſte *§. 1. & ſeqq.* vel contrâ eorum remisſione, ut in pace Græciæ inter Philippum & Ætolos, apud Polyb. *Hiſt. lib. 5. cap. 103.* Quandoque verò ita fit amneſtia, ut ab altera ſaltem parte reparatio fiat; uti in Pace Aſiatica inter Romanos & Antiochum, Romani omnia bello capta retinuêre; Antiochus verò impenſas belli reſtituit. Liv. *lib. 37. cap. 45.* Conſ. *d. Diſput. de Amneſt.* Quorum proinde omnium transactio ad Mediatorum curam pertinet.

§. XLIX. Neque verò tantùm cauſæ Principalis, ſed & omnium, quæ præterea accidunt atque ad negotium illud pertinent, adminiſtratio ejus incumbit. Ita, cùm anno 1679. Archi-Epiſcopus Colonienſis vellet præſidium Cæſareum Bonnâ deduci, preces Mediatori obtulit. Sic & Proteſtationes Partium coram Mediatoribus fieri & actis Mediationis inſeri ſolent. Si rixæ inter comites vel ſatellites Legatorum effervescant, ipſorum id curæ eſt ut ſopiantur. Inprimis verò, cùm rumpendorum tractatuum metus vel periculum eſt, Mediatorum eſt proſpicere, ne rumpantur, quin & ruptis iis, in id conniti, ut repetantur: quemadmodum Fuſtenbergio Coloniæ intercepto tractatus ibi inchoati cum ſpe reſuſcitandi propè extincti; tandem tamen Sereniſſimi Regis Britanniæ operâ atque ſollicitudine Neomagi reſtituti ſunt. Atque hæc hactenus de altero capite Mediationis, ſcilicet diſceptatione cauſæ.

§. L. Ter-

§. L. Tertium caput eſt pacis concluſio. Satis verò vulgatum eſt, primùm aliquam Pacis formulam delineari, vel à Mediatore, vel ab una partium, vel ab utraque: quod poſtremum in Pace Oſnabr. & Monaſt. factum. Hujus deinde communicatio fit, eiq; tamdiu vel detrahitur vel additur, vel aliud ſubſtituitur, donec in formulā omnes conſenſerint, eoq; pax concluſa fuerit.

§. LI. Hoc facto & Mediatores & Partes inſtrumento Pacis ſubſcribunt, quod & cautum Pace Oliv. *art. 34. §. 2. ap. Loccen. pag. 919.* An autem invito quoq; Mediatore pax concludi, ac ſine eo ſubſcribi poſſit, dubium videtur. Verùm, cùm Mediator ſola voluntate partium recipiatur, nec ejus interſit, concludere Partes de ſua re ac negotio planè poſſint: uti Pax Neomagenſis cōcluſa eſt invito primùm Mediatore, nec ab hoc ſubſcripta, quod Cæſarei primum ei locum permittere nollent *Aut. Deſcr. Pac. Neom. ad ann. 1679. menſ. Febr.* His factis ſequitur ratihabitio Dominorum. Modus, quo hæc fieri, ritusque qui adhiberi ſolent, arbitrarii ſunt: uti & exequendæ pacis ratio, de qua aliquando in ipſis Pacis tabulis, vel deinde conveniri ſolet, ut in *Pac. Oſn. art. 17.* Vid. *d. Rec. Executionis Pacis, inſertus R. I. 1654. §. 5.*

§. LII. An autem præmium accipere Mediatores poſſint, quæritur. Quod magis negandum eſt, cùm ab omni partium ſtudio remoti eſſe debeant, & præmiis, quin & ſpe præmiorum corrumpantur, ac ſuſpecti fiant. Niſi utriusq; partis conſenſu beneficium concedatur, uti ſolet plerumque id dari, ut pace utrinque comprehendantur: velut in Pace Riſvicenſi &c.

§. LIII. Multò minùs verò quæ partium ſunt in ſuam rem vertere, Mediationis ſpecie inhiare rebus ac terris litigantium, easque ſub hac umbra deprædari poſſunt. Unde Tyrannicum planè eſt, ſi quis ſimulato componendi bella ſtudio, partes debiliores clan-

Digitized by Google

culum foveat, ut uterq; vel alteruter præde cedat: in quas artes Machiavellus Principem inſtruit: nec ab iis ipſi olim Romani alieni fuêre; nec nunc quidam deſunt, inter Chriſtianos quoq;; ſed parcimus exemplis.

§. LIV. Quod ſi verò pace concluſa dubium aliquod oriatur, num Mediatorum ſit jus interpretandi, quæſtionis eſt. Id verò neutiquam ſtatui poteſt. Jus enim interpretandi, ita ut interpretatio inter partes pro lege ſit quâ teneantur, tantum eſt Superioris. *l. 1. C. de Legib.* Cœterum nec partes, inter quas bellum eſt, habent Superiorem; nec Mediator in partes imperium aut ſuperioritatem, ut inde obligentur: quemadmodum ſupr. §. 18. & 26. expoſitum eſt.

§. LV. Nec impedit, quod in cauſa compromisſi Heilbronnenſis provocatum aliquando dicatur ad mentem & interpretationem Arbitrorum. Nam Reſp. (1.) Nullum id alteri præjudicium attulit. (2.) Alia ratio eſt Arbitri, qui ſententiam dicit, alia Mediatoris, quo paratio partes paciſcuntur. Sententia eſt arbitri, in qua proinde arbitri mens inſpicitur; at pactum eſt paciſcentium, adeoq; non niſi ex horum ſententia interpretationem capit, & proinde nullæ planè hic ſunt interpretandi partes Mediatoris. Deniq; (3.) Neq; illa interpretatio eſt authentica, quæ pro lege eſt, neq; alterius generis: Lex enim in ſummos Principes nulla eſt; reliquæ, cùm rem dubiam relinquant, Principes non tenent, quorum in dubio Judicium eſt, nec Judicem niſi Martem agnoſcunt.

§. LVI. An verò teneantur Mediatores ad Guarentiam pacis, quæri itidem poteſt. Quod negamus: cùm alia ſit cauſa Mediationis, alia Guarentiæ; & alii atque alii actus, qui nihil invicem commune habent. Nec Mediator, ut talis, intervenit animo ſui obligandi, ſed tranſigendæ litis. de quo Frater in Diſp. *de Jure Garentiæ* agit.

§. LVII.

§. LVII. Quæritur ſi plures ſint Mediatores, an valeat quod unus ſolus geſſit? Reſp. Certum eſt, ſi plures ſint delegati Judices, vel Arbitri qui ſententiam dicunt, nihil valere quod unus inconſultis reliquis decrevit, niſi ex clauſula: **ſamt und ſonders**: dati vel recepti ſint. *c. 21. §. Adjicimus. c. 22. c. 23. c. 27. pr. X. de Off. Jud. del: c. 13. X. de Reſcript. l. 17. §. f. l. 18. ff. d. Recept. arb.* Verum Mediatorum autoritas ad negotii validitatem nunquam requiritur, neq; ipſi actum ullum invalidum reddere poſſunt: quia non interveniunt, ut jus faciant, ſed ut animos concilient; non ut jure rem decidant, ſed ut argumentis perſuadeant. Et licèt plane non intervenerint: quicquid tamen inter partes, de quarum re agitur, placuit & convenit, ratum eſſe oportet; cùm earum juri hæc interpoſitio nihil deroget. Ita cum Neomagi varii fierint tractatus, uti inter Cæſarem, Gallos, Belgas, Brandenchrgicos, Hiſpanos, Suecos, Danos, & Monaſterii Præſulem, vix tamen ullius concluſioni intervenit autoritas Mediatorum. Multò minus igitur irritum fiet, cùm unus ſaltem Mediatorum interceſſit. Verumtamen ille tenebitur Principi ſuo, ſi, quod pluribus ſimul commiſſum eſt, ille ſolus obiverit, fineſq; mandati eo exceſſerit.

§. LVIII. Etſi verò dicendum videatur, onera Mediationis ad Partes pertinere, quippe quarum negotium geritur: conſtetq; ſatis, ſive mandatu ſive ſponte ſuâ quis negotium alterius gerat, ſumptus & expenſas eum vel mandati vel negotiorum geſtorum contrariâ actione repeti poſſe; *l. 12. §. 9. ff. Mand. §. 1. Inſt. de Obl. qui quaſi ex contr.* quin & naturalis obligandi repetendiq; cauſa ſit cùm quid in rem alterius utiliter verſum eſt: tamen negotio Mediationis Principum ideò id non convenire exiſtimamus, quia id actum non videtur. Mediatio enim ſola amicitiæ ratione, affectuq; ſuſcipitur: adeoq; animus repetendi aut credendi non intelligitur. *arg. l. 11. l. 13. C. de Neg. geſt. l. 34. ff. eod.* inprimis inter Principes, quorum generoſitati ac Magnitudini non videtur convenire, ut operam quaſi mercenariam præſtent, quos maximè decet liberalitas atq; magnificentia. Accedit, quòd, cùm nullum majus inter homines bonum ſit, nihilq; magis generis humani interſit, quàm pacem ſervari & bella ſopiri: Princeps Mediator hanc præſertim, quæ omnibus triumphis nobilior ac longè major eſt, gloriam quæliviſſe, eoq; maximum operæ, quà de humani generis ſocietate tam præclare meritus eſt, precium conſecutus fuiſſe intelligatur.

Digitized by Google

§. LIX. Denique quibus modis deſinat officium Mediatoris videndum eſt. Et quidem finito negotio, & tractatibus vel ruptis vel concluſis illud finiri, haud ambigitur.

§. LX. Sed & utrinq; recedi poteſt à negotio; nec utriusq; tantùm conſenſu, ſed & unius, & magis quidem quàm mandatum: cùm totum ſit voluntatis & arbitrii, ſeu,ut vulgò loqvuntur,res meræ facultatis, partes ſuas ad conciliandum disſidia interponere. Equidem ſi de honeſto quæratur, non ſatis decorum videtur, ſine cauſa vel Mediatorem vices ſemel tam præclarè ſuſceptas deſerere, vel Partes officii ſemel probati benevolentiam rejicere.

§. LXI. An autem morte Mediatoris finiatur,dubium videtur? Et finiri omnino exiſtimamus. Cùm enim nulla obligatio cœperit cum defuncto, ut §. 59. ſupr. traditum eſt,nec poterit illa tranſire in heredem; nec in hujus perſona jus intelligi, quod in defuncto non fuit: quæ & vera ratio eſt, cur mandatum quoq; morte finiatur. §. *10. Inſt. & l. 37. ff. Mand.* Præterea,quæ meræ voluntatis & arbitrii ſunt, morte deſinunt; *l. 32. ff. de Donat.* tale autem eſſe hoc negotium diximus. Et inſpicitur ab altera parte perſonæ, quæ admittitur, induſtria, ab altera in eos quibus officium defertur, affectus: quæ omnia perſonalia ſunt & cum perſonis finiunt.

§. LXII. Mortuo igitur Mediatore ſucceſſor non ex ſucceſſione, ſed proprio jure ſuſcipit hoc officium, & Partes eum ex novo conſenſu recipiunt. Quod in tractatu Riſvicenſi accidit; Rege enim Sveciæ inter ejus auſpicia mortuo, Succeſſor ipſius Sereniſſimus eidem negotio ſe obtulit, atq; à Partibus facile receptus eſt.

§. LXIII. Porrò finiri quoq; poteſt Mediatio vario facto Mediatoris vel partium: uti Curialium, ut vocant, neglectu. Ita cum ante memoratus Marchio de la Fuente, Hiſpaniæ legatus primi ordinis, in conventu Neomagenſi nollet permittere primum Mediatoris, ſcil. Regis Angliæ, Legatis locum, atq; hinc viſitandi officium inter eos intermitteretur, tandemq; tractatibus cæteris abſolutis, reſtaret inter Hiſpanos & Suecos pacis compoſitio, viſum fuit, Regis Angliæ Legatos Mediatoris vices in ea ſuſtinere non poſſe, cùm officia Legatorum inter eos initio non eſſent obſervata. Sed interventu legatorum Cæſareorum res conciliata fuit. *Aut. Deſcr. Pac. Noviom. admenſ. Aug. 1679.* Unde de ſimilibus facile judicium eſt.

§. LXIV. Deniq; tollitur Statu Mediatoris vel Partis ita mutato,ut inter eos hoc officium ampliùs præſtari nequeat. Quod quam varie fiat, prolixiùs tractare, ultra inſtituti noſtri fines eſt.

ANT 131811(